

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Gyermeknap

Ma van a gyermeknap. Az egész város ezzel van tele, az iskolában erről beszélnek, a templomokban erről prédikálnak, a társas-körökben, egyesületekben ez képezi a szóbeszéd tárgyát. Lázás készülődés az utcákon, csoportosulás, sürgés-forgás, az utca teive van emberekkel, urnák vannak felállítva, az urnák mellett előkelő urasszonyok ilnek és urleányok persellyel a kezükben gyűjtik a pénzt, a sok pénzt — a gyermeknap javára. Katonazene játszik, cigányzenekarok váltják fel egymást és az uri leányok igen nagy száma — a zenekarok hangjai mellett — árulja a buzavirágot a gyermeknap javára. Özönlik a nép, egész sokaság lepi, állja el az utcákat, hull a pénz, a sok pénz az urnákba, gyűjtik a perselyekben a gyermeknap javára. Megmozdul a nép, kinyílnak a szívek és áldoznak a jótékonyaság oltárán a gyermeknap javára. Igen a gyermeknap javára, az elhagyott, az erkölcsi romlásnak kitétt, a züllésnek indult, az elzüllött gyermekek javára. A gyermeknapon befolyó pénzt arra fordítjuk, hogy ezen a gyermekeknek „Otthont” állítsunk, hogy legyen egy helyük, egy fészük, ahol meghúzódhassanak, ahol megpihenhessenek; legyen egy otthonuk, ahol otthon lehessenek, ahol egy kis melegséget, egy kis érzést, jóindulatot találjanak. Mert szükség van erre az otthonra. Szükség van arra, hogy ezen gyermekekkel jól bánjunk, jó szóval, bánásmóddal, szeretettel vegyük körül, mert csak így, ez által menthetjük meg, nevelhetjük fel őket — a társadalomnak. Ridegséggel, rossz szóval, veréssel-ütéssel nem bírunk gyermeket nevelni és épen ezen gyermekek-nél eredményt el nem érhetünk. Ma már más a nevelési irány. Jó bánásmód, szeretet, gyön-

gésdség és türelem azok a módok, amelyek a mai nevelést irányítják. Ilyen nevelés mellett még ezeknél a gyermekek-nél is eredményt érhetünk el. Mert eredményt akarunk elérni. Meg akarjuk mutatni, hogy ha rossz, elzüllött is a gyermek, ez legtöbbször nem az ő hibájából történt. Az otthon nélkülözése, a szegénység, a nevelés hiánya, a rossz környezet legtöbbször okozói annak, hogy ezen gyermekek elromlanak, elzüllenek. Minden rossznak ellentéte — a jó. Minden rosszat jóra fordíthatunk, ha megszüntetjük azokat az okokat, amik ezen „rosszat” előidézték. Ha tehát ezen gyermekeknek otthont létesítünk, ha gondoskodunk róluk, ha ellátjuk étellel, ruhával, ha kiragadjuk rossz környezetükből, szóval ha helyesen és jól neveljük — már megszüntetjük azokat az okokat, amelyek ezen „rosszat” előidézték, a rosszat már jóra fordítjuk és így ezen gyermekek is felnevelhetjük, megmenthetjük őket — a társadalomnak. Mert alapjában véve ezen gyermekek sem teljesen rosszak. Van a lelkiükben, a szíveükben valami szunnyadó érzés, a jó iránti törekvés és vágyakozás. Csak erre a szunnyadó érzésre kell reá találnunk, a jó iránti törekvése, a vágyakozásra kell lassanként a gyermeket reá vezetnünk, annak utat engednünk és akkor, akkor megmenthetjük őket. Szeretettel, jóakarattal kell bántani velük: ezt a szeretetet, jóakaratot legtöbbször azzal viszonozzák, hálálják vissza, hogy ők is igyekeznek jók lenni, a becsületes, dolgos, munkás életre térni.

A gyermeknapon befolyó pénz tehát ezt a célt szolgálja és a cél nemességét, annak üdvös voltát, a közre, a társadalomra kiható nagy horderejét tekintve — megérdemli ez a cél, hogy mindenki adakozzon a gyermeknap javára. Kérve kérünk mindenkit: minden-

embert, kicsit és nagyot, gazdagot és szegényt egyaránt, hogy ne maradjon ez iránt érzéketlenül: nézzen szét ezen gyermekek körül, nyissa meg szívet és adakozzon, ki, ahogy tud és amennyit bír — a mai gyermeknap javára! . . .

Fodor Emil.

Hajdumegye tiltakozása a román izgatások ellen

Az állandó választmány ülése

Hajdúvármegye állandó választmánya ma folytatta a holnapi közgyűlés tárgysorozatára fölvetett ügyek tárgyalását. A ülésen Domahidy Elemér főispán elnökölt.

A választmány többek közt letárgyalta a kolozsvári átiratot a miniszterelnöknek a román béketárgyalásai ügyében. A választmány elfogadta a következő határozati javaslatot, amelyet a holnapi közgyűlés elé terjesztenek:

Törvényhatósági bizottságunk tekintettel arra, hogy gróf Tisza István miniszterelnök urnak a magyarországi román honpolgárok vezetőférfiaival oly irányban folytatott tárgyalási, amelynek célja az volt, hogy a románok honpolgárok egyszer már békeségben férjenek meg az államalkotó magyarság mellett, eredménytelenül befejezettek és meghiusultnak tekinthetők, a tárgyalás végett bemutatott határozatok felett napirendre tér, s azokat levéltárba helyezi.

Mint hogy azonban, amint köztudomású, mindinkább több olyan eset fordul elő, amikor a román tulzók talán kívülről nyert ösztönzés folytán is a magyarságot gyalázzák, a magyar nemzet egysége, az egységes magyar nemzeti állam jellege ellen egy a hirtelenségre terén, mint magánegyesüléseik és gyülekezéseik alkalmával kihívóan izgat-

Gondosan magára zárta az ajtót, nehogy valaki megzavarja s azután egy pillanatig elgondolkozott a szobában, ahol minden a megboldogultra emlékeztette. A szomszéd szobában tányérgörgés hallatszott, amint az öreg cseléd az asztalt terítette.

Jean most egy hirtelen mozdulattal feltörte a levél borítékját és olvasni kezdett:

Édes jó fiam!

Utolsó órámat érzem közeledni. Nyugodtan halok meg, nem félek a sirtól, mert tudom, hogy jól teljesítettem anyai kötelességemet. Felneveltelek, férfi vagy, aki meg tud élni a maga lábán is. Azonban mielőtt örök álmra hunynám szememet, egy titkot kell veled közölnöm és pedig egy igen nagy és fontos titkot. Eddig titkoltam előtted s így méltán vádolhatom magamat azzal, hogy én, akit gyermekkorodtól fogva nagy szeretettel vettél körül, megsaltalak.

Az az ember, akit te megszoktál atyádnak nevezni, az nem apád neked. Te nem vagy az ő fia. Egyszer, csak egyszer szerettem igazán az életbe . . . s te egy gazdag, nagy urnak a gyermeke vagy, aki bár csak kicsi korodban látott, de azért tudom, hogy szeret téged és mindennap emleget. . . Életed további folyását tehát most már ehhez igazíthatod. Holnap te is gazdag és nagy ur

A jó fiu

Irta: Maurice Level.

Mikor az utolsó kapa földet is ráhantolták a koporsóra, széteszött a gyászolók serege s az apa is hazafelé tartott a fiával. — Nem szóltak az egész uton egymáshoz, mindketten elmerültek néma fájdalomukban. Mire hazaértek, az öreg cseléd úgy, ahogy, rendbehozta a szobákat, melyeket a friss koszorúk virágainak bódító illata még mindig egészen megtöltött, úgy, hogy szinte nehéz volt bent a levegő. Téli idő volt, a kályhában vígan ropogott a tűz, s barátságos meleg áradt szét a lakásban, amelyben azonban mégis olyan hideg volt. — Rideg ürességet csem pészett az egész házba a halál kegyetlen anygala. —

Az apa leült a kályha mellé, fejét tenyérébe hajtotta s felsóhajtott:

— Oh, istenem! Szegény, jó mama! . . .

Azután pedig két nehéz, forró könnyecsepp gördült végig az arcán, majd pedig halkán megszólalt:

— Láttad Dupontékat? Olyan jól esett, hogy eljöttek a temetésre. Meg a nagypapa, Szegény öregem mennyire szerette édesanyád. De mondd csak fiam, hogy van az, hogy Brémont barátod nem volt ott? Vagy talán csak én nem láttam? . . .

Aztán újra nagyot sóhajtott:

— Oh, szegény fiacskám, te!

Az a huszonöt esztendősi fiúcska pedig az apai szeretet ekkora becézgető megnyilatkozása alatt csak sirt, sirt és szólan nem tudott.

Majd bejött a szobába az öreg cseléd, lassan, lábujjhegyen. Alig vették észre, csak mikor megszólalt:

— Uram, talán jól enne, hogy ha ennénk valamit!

Mindketten feltekintettek s úgy vélték, hogy az öreg cselédnek igaza lehet. Csakugyan éhesek voltak.

— Hozzon hát valamit. — szólt a cselédnek, mialatt fia, Jean, fölkel és kiélel indult.

— Hová mész? — kérde az apja.

— Csak kabátot váltok, rögtön itt leszek.

És amint bement a másik szobába, az öreg cseléd utána osont s egy levelet húzott ki a köténye alól:

— Jean ur, ez a levél önnek szól. — A kedves jó anyja irta önnek halála előtt nyolc nappal és reám bízta. Szívenre kötöttet, hogy átadjam önnek.

Keze szinte reszketett, amint a levelet ányújtotta a csodálkozó ifjunak, aki hirtelen utána kapott a levélnek és bement abba a szobába, ahol anyja meghalt.

nak, törvényhatósági bizottságunk ez alkalommal tiltakozik bárholonnan bármikor jöhető minden olyan törekvés vagy mozgalom ellen, amely az egységes magyar nemzeti állam ellen irányul.

Elfogadásra ajánlja továbbá a közgyűlésnek Lengyel Imre indítványát a latifundiumok állami megváltása és az alföldi földnélküli magyarság közt való haszonbérbe adása iránt.

A debreceni merénylet áldozatainak emlékművére 200 korona megszavazását javasolja.

Letárgyaltak ezenkívül több konkrét dologra vonatkozó ügyet, községi határozatokat.

A református konvent

— Második nap —

A református egyetemes konvent ma délelőtt tíz órakor folytatta ülését Dégenfeld József gróf főgondnok és dr. Baksa Sándor püspök elnöklésével.

A jegyzőkönyv hitelesítése után dr. Boer Elek a református egyetemes konvent közjogi bizottságának előadója referálta a közjogi bizottság tegnap délutáni ülésében elintézt 35 ügyet. Dr. Boer Elek előadása alapján kimondta az egyetemes konvent azt, hogy a református lelkesítő fizetéseknek az egyházi törvényekben meghatározott összegre, sőt a lehetőség szerint még kedvezőbbre való kiegészítését kívánatosnak és szükségesnek tartja és nemcsak maga fog erre törekedni, hanem a közös protestáns bizottságot is ily irányu működésre kéri fel.

A dunamelléki egyházkerület előterjesztése folytán foglalkozott az egyetemes konvent a Szent István-napján végezhető mezei munka kérdésével, amelyre nézve megállapította, hogy a kuria jogegységi határozata, valamint a hatásköri összeütközési bíróság gyakorlatban egységesen kifejezett jogelvéhez képest Szent István napján mezei munka végezhető, mert az 1891. évi 13. törvénycikk hatálya e kérdésre nem terjed ki és más törvény vagy egyéb jogszabály se tiltja ezt. Eppen ezért felhívja a konvent az egyházi hatóságokat arra, hogy a református híveket erről világosítsák fel és figyelmeztessék őket a bíróság előtt kellő időben érvényesíthető jogorvoslási jogaikra.

Egy további határozatában foglalkozott az egyetemes konvent a katonai közszolgálati alkalmazottak és a tisztek egyházi adóztatásának kérdésével és megkérte a honvédelmi minisztert arra, hogy egyöntetű eljárás végett az egyházi törvények idevágó

rendelkezéseinek megfelelő miniszteri rendelkezést adjon ki.

Végül több alapítványi ügy került tárgyalásra, amelyekkel kapcsolatban az egyetemes konvent a református egyház törvényben biztosított önkormányozati jogainak még hatályosabb biztosítása végett a korábbi határozatoknak megfelelően a vallás- és közoktatásügyi miniszter feliratot intéz.

A konvent ezután Benedek Zolt előadása után tudomásul vette az amerikai és a romániai református egyházakról szóló jelentéseket és elismerését fejezte ki a nyugalomba vonuló Ujváry István esperesnek a romániai egyházak élete körül kifejtett munkásságáért s érdemeiért.

Baksa Lajos dr. a tőkeamat segély ügyét ismertette. Új ciklus nyílik meg, amelyben 1915-ben 1 millió korona, 1916-ban szintén 1 millió korona rendkívüli segély és 1 millió korona rendes segély-alap állapított meg úgy, hogy a három millió korona után a kamatsegély 150.000 korona lesz. A konvent az egyházkerületek útján hívja föl az egyházakat kérvényeik beadására. Egyszermind a konvent több egyháznak kamatsegélyt meg is állapított.

Délután bizottsági ülések voltak. A konvent tanácskozásait holnap, pénteken délelőtt folytatja.

Jelölések a debreceni egyetem filozófiai tanszékeire

A kormány döntése

A jogi tanszékek betöltésére tudvalevően már tett előterjesztést az arra kiküldött jelölő bizottság. Most pedig a filozófiai tanszékekre történtek meg a jelölések, amelyek során a debreceni egyetem majdnem minden tanszéke debreceni tanárt jelöltek. Kivétel csupán a földrajzi tanszék, amelyre Magyarország ezidőszerint egyik legkiválóbb fiatal tudósát, Prinz Gyulát jelölték első helyen.

A jelölések eredményét a következőkben közli fővárosi tudósítónk:

Magyar irodalom tanszéke: Egyenlő helyen Váczy János dr. és Papp Károly dr.

Magyar nyelv tanszéke: Pápay József dr.

Német nyelv és irodalom tanszéke: Első helyen Husz Richárd dr., második helyen Gragger Róbert dr.

Görög nyelv és irodalom tanszéke: Dorkó Jenő dr.

Keservesen kezdett sirni s a szívét keserű fájdalom marcangolta.

Felvette a földről a levelet s mielőtt tovább olvasta volna, egyes sorokat idézett abból:

... életem folyását már ezután ehhez igazíthatod... holnap már te is gazdag lehetsz...

Mereven nézett maga elé, mintha már gondolkozni sem tudta. Szemeit élesen szögezte egy pontra, mintha onnét várna valami tanácsot.

— Anyám, édes jó anyám! Mit tettél? — kiáltott fel szomorúan.

Érezte, hogy ez a levél kegyetlenül szagatja, tépi szét a családi kötelék szálait s megingatja a szeretetet, amelyet Isten oltott a gyermek szívébe a szülői iránt. — Hogyan szeresse már most ő az apját, akit eddig imádott...

Valami zaj hallatszott a szomszéd szobából. — Az apja, a vigasztalhatatlan férfi sóhajtott:

— Szegény jó fiam!... Milyen fájdalma lehet az ő szívének is. Bizonyosan ott sirdogál az ő szobájában. Aldom az Istent, hogy olyan jó gyermekem van, ki nem fog elhagyni öreg napjaimban...

Jean fölugrott, mint akit hátulról gyilkoskal támadnak meg.

— Nem fog elhagyni!... — csengett fü-

Latin nyelv és irodalom tanszéke: Láng Nándor dr. és Révay József dr. egyenlő helyen.

Magyar történelem tanszéke: Első helyen Rugonfalvi Kiss István dr., második helyen Szabó Dezső dr.

Egyetemes történelem tanszéke: Pokoly József dr.

Földrajz tanszéke: Első helyen Prinz Gyula dr., második helyen Millecker Schilling dr.

Bölcsészet-pedagógia tanszéke: Első helyen Mitrovits Gyula dr., második helyen Székely György dr.

A jogi fakultás néhány tanszékeire még hátra van a jelölés, mert az erre rendelt bizottságok még nem tartották meg üléseiket.

Öngyilkos debreczeni háztulajdonos

Nagy Károly szívenlőtte magát

Ma délután fél három órakor a Péterfia-utca 26. számú ház fűszerüzletéből revolverdurranás hangja csapott ki az utcára. — Pár pillanat alatt összeszaladt a fél utca népe, betódult az üzletbe, ahol egy pálinkás és egy heringes hordó közé bukva vergődött Nagy Károly fűszerkereskedő, a 26. számú ház tulajdonosa.

A ház egyik lakója, Darvas Béláné ismer- te fel az öngyilkost, aki jobb kezében füstöl- gő revolvért szorongatott. Feltépték a mellén a ruháit s a szíve fölött egy kis piros lösebb jelezte a golyó útját.

Nyomban telefonáltak a mentőkért, mire azonban ezek megérkeztek, Nagy Károly már halott volt.

Csakhamar a helyszínre érkezett dr. Olasz Vilmos ügyeletes rendőrtisztviselő és dr. Balkányi Ede kerületi orvos. Balkányi dr. megvizsgálta az öngyilkost s konstataulta, hogy a golyó a szívet furta keresztül s nyomban halált okozott. Dr. Olasz Vilmos jegyzőkönyvet vett föl az öngyilkosságról. Megállapítást nyert, hogy az öngyilkosság idején Nagy Károly egyedül volt az üzletben. Átkutatták a zsebeit, de nem találtak levelet, amelyben

lébe a szerető apa hangja — s a fiu kezében zizegett valami. Az anyja levele, amelyben bizonyosan még más titok is rejlik.

Tovább olvasta a levelet:

... Huszonhét évig éltünk együtt, de soha sem zavarta meg házasságunkat még csak szóváltás sem. S most, édes fiam, hogy már minden tudsz, megmondom valódi atyád nevét is...

Jean arcát e pillanatban elfutotta a sötét pír, s azután a levelet ezer darabra tépve, hirtelen beledobta a kályhába. A lángok egy pillanat alatt elhamvasztották a szörnyű titkot s a fiu szívéből mintha egy nehéz kő esett volna le.

— Gyere, fiam, — gyere ebédelni! — hallatszott az apa hangja a másik szobából. S a fiu erre átrohant az ebédlőbe és oda- borult az ősz ember nyakába.

— Nem, nem foglak elhagyni, édes jó atyám — de aztán hirtelen elhallgatott. Az apja azonban szeretettel kérdezte meg tőle:

— Mi az, fiam? Miért mondd ezt?

— Mert az előbb meghallottam, amint a másik szobában aggódtál, hogy talán magadra hagylak... Nem, édes jó atyám, nem hagylak el sohasem...

És az öreg könnyező szemekkel ölelte át a fiát.

Nagy Károly okát adta volna az öngyilkosságának.

Nagy Károly ötvenöt éves volt. Az öreg ur régebbi idő óta betegeskedett és ebből magyarázzák végzetes elhatározását. Valószínűnek látszik, hogy Nagy Károly készült az öngyilkosságra, mert nem szokott revolvért hordani magánál s így nem tehető fel, hogy egy elkeseredett pillanatban emelte volna maga ellen a fegyvert.

Nagy Károlyt az egész Péterfia-utca népe ismerte. Öngyilkosságának hírére rengeteg tömeg ember gyűlt össze az üzlete előtt, melynek ajtóit csakhamar bezárták.

Az öngyilkosság híre nagy részvétet keltett városszerte. Dr. Nagy Lajos ügyvéd sógorát gyászolja az életunt háztulajdonosban.

A gazdasági fakultásért

Küldöttség a minisztereknél

Hirt adtunk arról a megütközésről, a mellyel Debrecen város közönsége azt a tudósítást fogadta, hogy Jankovich Béla dr. kultuszminiszternek egyik parlamenti beszéde szerint a kultusz-kormány az újonnan tervezett gazdasági fakultást a pozsonyi egyetemmel, a magyaróvári gazdasági akadémiával kapcsolatban Pozsonyban akarja létesíteni.

Debrecen város tíz millió korona áldozatot hozott az egyetemért, olyan nagy áldozatot, amelyet Pozsony áldozatkészsége, vagy bármelyik az egyetemért versenyző város följárnott. De emellett minden szempont és körülmény, Debrecen fekvése, par excellence földműves, gazdasági jellege, az országos híri, kitünően fölszerelt gazdasági akadémia közelsége, a kitünő közlekedési viszonyok szintén Debrecen javára billentik a mérleget.

A városi tanács mindezekre tekintettel látva a fenyegető helyzetet, amely Debrecen egy újabb intézménytől, öt jogosan megillető intézménytől fosztaná meg, a saját hatáskörében már megtette a szükséges intézkedéseket.

A mai napon fölterjesztés ment a kultuszminiszterhez és a földművelésügyi miniszterhez e tárgyban. Domahidy Elemér főispán, Kovács József polgármester és Magoss György dr. főügyész pedig személyesen mennek a két miniszterhez, hogy Debrecen érdekei megvédése céljából közben járjanak.

A városi tanács a mai napon hosszabb tárgyalást folytatott Sztankovits Jánossal, a debreceni gazdasági akadémia igazgatójával is.

A legsürgősebb intézkedések ez esetben minden tekintetben megokoltak, mint azt meg is irtuk, már az első hangra Kolozsvár is mozgani kezdett és a maga egyeteme és a kolozsmonostori gazdasági iskola mellé kívánja megnyerni a gazdasági fakultást. És ha a gazdasági fakultást nem Debrecen kapja meg, nemcsak nagy és méltatlan sérelem éri ezzel, de bizonyos, hogy magas nivóra fejlődött akadémiaja is devalválódni, visszafejlődni fog. A város vezetőségének kötelessége tehát minden eszközt megragadni és mindenkinek segédkezést megragadni, hogy az a szégyenletes és káros sérelem meg ne essék rajta, hogy a gazdasági fakultást máshova viszik.

A miniszterelnök a román panaszokról

A képviselőház ülése

Az appropriáció mai tárgyalása alkalmából Pop C. István hozakodott elő megint román panaszokkal, amelyekre azonban Tisza István gróf miniszterelnök válaszolt.

Az ülés lefolyásáról fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Jelentések.

Szász Károly elnök tizenegy órakor nyitotta meg az ülést. Bejelentette, hogy Pop C. s. István a hajdudorogi püspökség által állítólag elkövetett visszaélések dolgában sürgős interpelláció előterjesztésére kért engedélyt. Az interpellációra a napirend után térnek át.

Harkányi János báró kereskedelemügyi miniszter az iparfelügyelőségek működéséről terjesztett elő jelentést.

Az appropriáció.

Ezután áttértek a napirendre a felhatalmazási törvényjavaslat tárgyalására.

Hegedűs Lóránt előadó a kormány iránti bizalomra való hivatkozással kéri a felhatalmazási törvényjavaslat megszavazását.

Sennyey Miklós báró kijelenti, hogy felszólalásával nem akar a kormánynak kellemetlenségeket okozni. Az országot a múlt évben és ez évben is súlyos elemi csapások érték és nem látja, hogy a kormány megelőzni igyekezett volna a bapokat vagy pedig amikor már sújtották az országot, azokon segített volna. Valódi gazdasági fellendülés addig nincs, míg folyóinkat hajózhatóvá nem tesszük. Sürgeti a Duna-Tisza-csatorna létesítését. A javaslatot nem fogadja el.

Mándy Samu dicséri a pénzügyi kormányt és gratulál a nemzetnek, hogy a költségvetésben jelentkező többletkiadást elbirja. Sajnálattal látja, hogy a földművelésügyi miniszter nem tart lépést a többi tárccával. Az ellenzék a jogrend helyreállítását sürgeti és bár illetékes helyről már megadták neki a választ, konstatálja, hogy a jogrendet igenis helyreállították. Ha az ellenzéki politika taktikáját nem változtatja meg, úgy a nemzet többsége a négy esztendő tapasztalatok után kétségtelenül újra a mai többséget még erősebben hozza vissza a Házba. A javaslatot elfogadja.

Pop Cs. István a román nemzetiségi párt nevében megindokolja, hogy miért nem fogadja el az appropriációs javaslatot. A kormány politikai természetű pöröket hajszol. Tiltakozik a Budapesti Hírlap ellen, mert még a verebek is csiripelik, hogy ezt organumot a végleges súlyedéstől és elmerüléstől a kormány mentette meg. A románok a saját sérelmeiket látják a Vajda Sándor elleni támadásban is, továbbá sérelmesnek tartják a kerületek beosztását. A javaslatot nem fogadja el.

A miniszterelnök válasza.

Tisza István gróf miniszterelnök: Pop Cs. István egyebet nem ért el, minthogy egyes magyar és osztrák delegátus nyilatkozata közt ellentéte állított föl. A két delegáció azonban ezt az ellentétet nem fedezte föl. Ami Vajdát illeti, az a levél Vajdára vonatkozott és nem a románokra. Furesának találja, hogy az urak azonosítják magukat Vajdával. A választókerületek beosztására megjegyzi, hogy a nagy román területek általános végveszélye megfelel az országos állagnak. A kormányt az urak állásfoglalása nem befolyásolja. Igyekezni fog a románokat a terror alól felszabadítani s hiszi, hogy szaporodni fog azok száma, akik a békét akarják. Izgatást azonban nem fognak tűrni s éreztetni fogják a törvény erejét.

Pop Cs. István dr.: Nem dolgoznak terrorral, hanem az igazsággal, ez hajtotta hozzájuk a klérust és a román nép sohasem volt egységesebb, mint most.

A javaslatot megszavazzák.

A javaslatot ezután általánosságban elfogadták. A részleteknél Darvai Fülöp tett módosítást, amelyet elfogadtak s ezzel a javaslatot részleteiben is letárgyalták. Ezután több apróbb javaslatot tárgyaltak le. Végül Pop Cs. István terjesztette elő interpellációját a hajdudorogi püspökség ügyében, amelyről szóló tudósításunkat más helyen adjuk.

A grófnő ellopott naplója

Elitelték a zsaroló bárót

A tegnapi délutáni tárgyalás során igen érdekes tanuvallomások voltak. Dr. Blau Oszkár ügyvéd elmondja, hogy egy polgári per alkalmával ismerte meg Stralendorff bárót, aki elmondta neki, hogy szenvedélyesen szereti a grófnőt és dr. Mahler mindig rossz szemmel nézte a báró közeledését.

D. Blau elmondja, hogy ő kísérte a bárót a rendőrségre, amikor a napló eltűnéseért a gyanu reá háramlott; a báró ott energikusan visszautasította a vádat. A tanúnak az a benyomása, hogy Stralendorff báró azért akarta a naplót a tolvajoktól megszerezni, hogy a grófnőhöz közeledhessen.

A következő tanu Eszterházy Imre gróf, aki Pozsonyból jött a tárgyalásra.

A törvényszék tudomására jutott — szöveg az elnök — hogy gróf ur odanyilatkozott nővére, Eszterházy Amália grófnő előtt, hogy Stralendorff báró feljárnott a család jogtanácsosának Jankovich doktornak egy könyvet.

A naplóról tudok, de annak tartalma előttem ismeretlen.

De hiszen a báró elmondotta Jankovich doktornak, hogy mi van a naplóban?

En erről nem tudok; csak azt tudom, hogy a könyvet a báró jogtanácsosomnak felajánlotta.

Dr. Jankovich Marcell pozsonyi ügyvéd, az Eszterházy-család jogtanácsosa, kijelentette, hogy Stralendorff február közepén egy találkozó alkalmával említette neki, hogy tudja, hogy Eszterházy Vera grófnő naplót vezet, azonban ne kérdezze meg tőle, hogy honnan tud erről. A feljegyzések a grófnőre bizonyos mértékig kompromittálóak. A tanu ezután egy detektívrodát meghívott azzal, hogy tartsa szemmel Vera grófnőt, azonban előre tudta, hogy az egész dologból semmi sem lesz. Elismeri, hogy mondta Stralendorfnak, hogy nagy haszna volna annak, ha a naplót be lehetne terjeszteni a bíróság elé; azonban egyenes ajánlatot arra, hogy szállítsa a könyvet, nem tett.

Rónay Béla rendőrtisztviselő azokról a kutatásokról számol be, amelyekkel az eltiint naplót akarta visszaszerezni; eljárásának azonban nem volt eredménye.

Kihallgatták még tanúnak a pozsonyi Pannonia-kávéház főpincéjét. Szerinte február közepén megjelent nála Stralendorff s átadott megörzés végett egy csomagot, a melyben album vagy egy nagy könyv lehetett. De már félóra mulva visszajött a báró és elvitte a csomagot.

Az elnök ezután felolvasta gróf Nyáry Károly vallomását, aki Stralendorffot nem tartja képesnek arra, hogy a naplót elloplja.

A védő felszólítására báró Stralendorff még néhány részletet mond el éltéből.

Az osztrák delegációból. Az osztrák delegáció bosnyák albizottsága ma délelőtt tíz órakor dr. Langenhan elnöke alatt ülést tartott, amelyen megjelentek Stürgkh miniszterelnök és Bilinski közös pénzügyminiszter.

Rey-Werszovecz gróf (lengyelek klubja) a Budapesttel való direkt vasuti összeköttetés érdekében sürgeti a Debica—Jasto—Komjerna-vonal kiépítését. Határozati javaslatot terjeszt be, amelyben felszólítja a kormányt, hogy minél előbb intézkedjék a galiciai stratégiailag fontos vasuti vonal kiépítéséről.

Nemecz (ceh szociáldemokrata) szóváteszi, hogy Boszniában rosszul bántak a

munkásokkal és panaszkodik az utlevél-kényszernek Szerbiával való fentartása miatt.

Niegrist (keresztényszocialista) intézkedéseket kér a bosnyák erdő pusztítása ellen. Mensdorff-Pouilly (az urakháza tagja) panaszkodik, hogy Boszniában és Hercegovinában nem folyik kellő mértékben az erdőösztítés.

Bilinski pénzügyminiszter ezután reflektált az egyes szónokok fejtegetésére.

Vádak egy debreczeni ügyvéd ellen

Törvényszéki főtárgyalás

Magánokirathamisítás büntetével vádolva állott ma a debreceni törvényszék előtt Király Péter dr. ügyvéd.

Az ügy maga, amelyikből ez a bűnpör ki-pattant, igen érdekes. Három nagyfalusi embernek, Főris Jánosnak, Erdei Lászlónak és Szücs Györgynek büntetve folyt a debreczeni tábla előtt. Bejöttek a táblai tárgyalás előtt Debrecenbe s fölkeresték Király Péter dr. ügyvédet, hogy képviselje őket a táblán. Meg-egyeztek az ügyvéddel, hogy ötven koronát fizetnek a képviseltetésért. Főris és Erdei 20—20, Szücs 10 koronát. A tábla Erdeit és Szücsöt fölmentette, Főrist ellenben elítélte. Főris és Szücs a tárgyalás után kifizették az ügyvédi honoráriumot. Erdeinek azonban nem volt pénze, sőt még 3 koronát kölcsön is kért az ügyvédtől és — mint a három ember állítja — Erdei váltót adott a tartozásáról, amelyen a jómódu Főrist, mint kibocsátót iratta alá Király, a másik kettőt pedig kezességként. A váltó nem volt kitöltve és a vád szerint Király Péter dr. utólag 300 koronáról állította ki, majd peresítette.

Ezzel szemben Király Péter dr. úgy adja elő a dolgot, hogy a váltót Főris adta neki, nem pedig Erdei, azért, hogy az ügyét a Kuriaig vigye. Állítja azt is, hogy Főrisrel 300 koronában egyeztek meg s így jogosan perelte be Főrist.

A mai tárgyaláson Nagy Kálmán dr. törvényszéki bíró elnökölt. A vádat Ferenczy Tibor kir. ügyész képviselte.

Elnök ismertette a vádat, majd Király Pétert hallgatta ki.

Dr. Király Péter: 46 éves, nős, 3 gyermek atyja, gyakorló ügyvéd.

Elnök: Volt büntetve?
— Sajtóvétség miatt 5 napi, rágalmazás miatt és közökirat jogtalan megsemmisítése miatt 200, illetve 100 korona pénzbírságra.

Elnök: Tessék elmondani, hogy történt ez a dolog?

Dr. Király Péter: Főris, Erdei és Szücs én hozzám jöttek, hogy egy bűnügyükben a debreceni táblánál képviseljem őket. Erdei és Szücs 60 koronát ígértek. Egy alkalommal 30 koronát kaptam, majd postán küldtek 20 koronát. Főris nem lett fölmentve a táblán, ezért az ő ügyében tovább kellett dolgozni. Megállapodtam vele 300 koronában.

Elnök: A kuriai tárgyaláson részt vett?
— Nem, mert Főris nem küldött utiköltéséget. — De jártam azelőtt Budapesten az ügyükben.

Elnök: Hogy jött létre a váltó?
— Azt mondtam, ha nem fizet, nem válok az ügyét. Ekkor adott nekem 300 koronás váltót.

Elnök: Azok az emberek ott voltak a váltó aláírásánál?

— Ugy emlékszem, igen.
Elnök: Főris miért adott kölcsönt Erdeinek és Szücsnek?
— Mert ő módosabb volt.

Főris János 52 éves, református, gépkezelő. A zilahi törvényszék előtt magánlakásértés és testi sértés miatt folyt ellenünk az eljárás. Bejöttünk Király ügyvéd urhoz reggel 8 órakor. Abban állapodtunk meg, hogy meny-nyíért viszi az ügyet. Én, meg Erdei 20—20 koronában állapodtunk meg, Szücs 10 koronában. Én kifizettem a 20 koronát, Erdei váltót adott, amelynek alul én is aláírtam.

Elnök: Mikor történt az aláírás?

— Mikor a tábláról lejöttünk.

Elnök: Megbizta tovább az ügyvéd urat az ügye vitelével?

— Nem.
Elnök: Maga nem adott egy 300 koronás váltót Király ügyvédnek?

— Nem adtam. Erről szól sem volt.
Elnök: Felszólította magát Király ügyvéd ur a 300 korona fizetésére?

— Egyszer azt írta, hogy ha nem küldök 300 koronát, nem megy Budapestre.

Elnök: Kitöltött váltót irt maga alá?
— Nem, kitöltetlen váltót.

Elnök szembesíti vádlottat Főrisrel, mindketten megmaradnak vallomásaik mellett.

Erdei László elmondja, hogy reggel 8 órakor elmentek Királyhoz. — Megegyeztek úgy, hogy ő és Főris 20—20 koronát adnak az ügyvédnek. Szücs csak 10 koronát adott. Tanúnak nem volt pénze, ezért váltót irt alá, mint kibocsátót, de a váltó nem volt kitöltve. Hazulról aztán megküldte a 20 koronát, meg 3 koronát, amit kölcsön kért és ekkor megírta Királynak, hogy küldje vissza a váltót, de az ügyvéd nem küldte, hanem azt írta, hogy vele szemben nincs követelése.

Szücs György elmondja, hogy Főris 20 koronát fizetett, ő 10 koronát. Erdei pedig adós maradt és váltót adott az ügyvédnek, melyet Főris is aláírt.

Orosz László elmondja, hogy a három ember járt az irodában és hallotta a szomszéd szobából, amikor dr. Király és Főris meg egyeztek 300 koronában.

Ezután a tanúk megesketésére került a sor. A törvényszék mind a négy tanu megesketését elrendelte.

A bíróság a vád- és védbeszéd elhangzása után tanácskozássra vonult vissza és úgy döntött, hogy a főtárgyalást elnapolja, az iratokat visszautalja a vizsgálóbíróhoz s írászakértő meghallgatása után újabb főtárgyalást fog tartani.

A választókerületek beosztása a képviselőház előtt

A kormány őszi munkaprogramja.

Az a munkaterv, melyet tizenegy hónappal ezelőtt Tisza István gróf miniszterelnök kifizűzött, részben már megvalósult. Néhány kisebb törvényjavaslat tárgyalása még a nyári szünet előtt vár a képviselőháza, azután szünet lesz, még pedig előreláthatólag október 20-ig.

Ősszel a közigazgatás államosításáról még a nyári szünet előtt betervezett javaslatok tárgyalásával akarja megkezdeni a kormány a munkát s ezt fogja követni az új polgári törvénykönyv. A javaslatokat esetleg még most letárgyalják a bizottságok.

A közigazgatási reform három törvényjavaslattal foglalkozik: a törvényhatósági tiszviselők kinevezéséről, az új beosztásról, s a közigazgatás új rendszeréről.

Az őszi munkaprogram még:
a középiskolai reform, melyet a Közoktatási Tanács javaslatai alapján terjeszt elő a közoktatási miniszter. A kereskedelmi miniszter két legelső javaslata lesz
a munkásbiztosító pénztárak revíziójáról s

a telefoni reformjáról készülő két tervezet. A földmívelési miniszter készíti az új erdőtörvényt és az állategészségügyi törvény revízióját. A pénzügyminiszteriumban javaslat készül a belüli üzletekkel foglalkozó pénzügyi reformjáról; ez a javaslat azonban még sok megbeszélést és tanácskozást kíván. — Több javaslat készül az igazságügyminiszteriumban is a büntetőtörvény egy novelláris módosításáról.

A választókerületek beosztása.

A képviselőház holnapi ülésén kerül tárgyalás alá a belügyminiszter rendelete a választókerületek részletes beosztásáról.

Minisztertanács.

Ma délután hat órakor Tisza István gróf miniszterelnök elnöklése alatt a miniszterelnökségi palotában minisztertanács volt, amelyen a kormány minden egyes tagja részt

vett. A jegyzőkönyvet Drasche-Lázár Alfréd osztálytanácsos vezette. A minisztertanács kormányzati ügyekkel foglalkozott.

Torda-Aranyos Tisza román politikája mellett.

Tordáról táviratozzák: Torda-Aranyos vármegye ma tartotta meg közgyűlését, a melyen tárgyalás alá vették Kolozsvár átiratát Tisza István gróf miniszterelnök által a románokkal folytatott tárgyalások ügyében. A közgyűlés helyesli a miniszterelnöknek a nemzetiségi béke érdekében folytatott tárgyalásait, a kolozsvári átirat hangját elítéli. Kimondta egyben, hogy helyesli a hármasszövetséghez ragaszkodó politikát.

Erőszakos szerelem

Két férfi egy leány ellen

Pikáns háttérű ügyben indított nyomozást a debreceni rendőrség két fiatalember ellen. Még május elsején történt, hogy E. Eszter és S. Erzsébet gyári munkások a Nagyerdőben megismerkedtek J. A. és O. G. fiatalemberekkel. Esteledett, mikor az erdőből hazaindultak. Utközben a fiatal emberek azt ajánlották a leányoknak, hogy vacsorázzanak együtt.

E. Eszter és S. Erzsébet elfogadták a meghívást és betértek a külsővársátréren levő Weisz-féle vendéglőbe. Vacsora után teázni kezdtek, majd sört fogyasztottak. A rumos tea és a sör hatása nemsokára jelentkezett, a munkások megrészegedtek. Éjfél tájban kábult fejjel, támoilyogva távoztak a vendéglőből. A dülöngöző leányokat a fiatal emberek támogatták s ők vezették el E. Esztert és társnőjét a nagyhid irányába.

A fiatal emberek elvitték a két munkásnőt egyik Homokkert-utcai kocsmába, ahol folytatták a dorbézolást. Későre járt már az idő, midőn a csapszékbe kijöttek. Ekkor azonban E. Eszter és S. Erzsébet teljesen itások voltak. A fiatal emberek ezután a magukkal immár tehetetlen leányokat elvezették egyik Boldogfalu-utcai hónapos szobába. A kapu előtt a józanabb S. Erzsébet tudatára ébredt helyzetének és idejében elfutott. A másik leány azonban belöklékül a szobába.

A fiatal emberek bezárták maguk után az ajtót és szerelmi ajánlatot tettek E. Eszternek, aki hangosan tiltakozott ez ellen, de nem használt. J. A. és O. G. a védekező leány ellen merényletet követtek el, amely után a munkásnőt kidobták az utcára.

Igy mondotta el a történeteket E. Eszter a rendőrségen emelt panaszában. A főkapitányságon elrendelték a fiatal emberek ellen a nyomozást. A gyanúsítottak tagadják a leány vádját, de annak a háznak lakói, ahova a munkásnőt bevitték, igazolták, hogy több ízben hallották E. Eszter tiltakozó, sőt könyörgő szavát. A rendőrség az ügy iratát átteszi a debreceni kir. ügyészséghez, ahol J. A. és O. G. ellen megindítják a bünvádi eljárást.

Megnyilt a „Nagy“ Pensió!

Piac-utca 59. szám. (Steinfeld-palota.)

Teljesen új, minden kényelemmel ellátott

modern uri otthon.

Bentlakók és átutazók részére komfort berendezésű szobák teljes ellátással.

Ebéd és vacsora előfizetések. Ebéd-
idő 12—2-ig, vacsora 8—9 óráig.
!! Villany- és gázvilágítás !! Fürdők !!

Kitűnő konyha.

Mérsékelt árak.

TELEPHON : 11—64.

Érdeklődőket szívesen lát, valamint bővebb felvilágosítást ad „Nagy“ Pensió.

Pop-Csicsó vádolja a hajdudorgi püspökséget

A román honatya visszaélést lát a magyar nyelv terjesztésében

Azon a konferencián, amelyet a román komitét vezetői tartottak legutóbb Désen, megbízták Pop C. István dr. román nemzetiségi képviselőt, hogy addig is, míg a hajdudorgi püspökség szervezetének revíziója sikerül, tartsa napirenden az ügyet. Ennek az utasításnak megfelelően Pop C. István dr. a képviselőház mai ülésén sürgős interpellációra kért és kapott engedelmet a képviselőház elnökétől.

Az ülés végén terjesztette elő Pop C. István az interpellációját. A hajdudorgi egyházmegye szervezése — ugymond — leginkább a románokat sérti s már kezdetben sem úgy jártak el, amint kellett volna, hisz a hercegprimás a főrendiházban kénytelen volt kijelenteni, hogy az egyházi hatóságok nem jártak el kellő tapintattal. Azelőtt a liturgikus nyelv a román volt, de a levelezések magyarul és románul történtek. Amint az új egyházmegyét megszervezték, mellőzték az összes román lelkészeket. Ellenkezik ez a pápai bulla elveivel, Scapinelli nuncius és a kormány nyilatkozataival, hogy minden a régiiben maradjon, hogy a papságnak ideje legyen a régi nyelvről az új nyelvre áttérni. Interpellációját a következőkben terjeszti elő:

1. Van-e tudomása a vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak arról, hogy a hajdudorgi görög katolikus magyar egyházmegye több egyházközségében a szent liturgiát tartják, annak dacára, hogy a pápai bulla kimondja, hogy azért kreálja ezt az új egyházmegyét, mert „item periculum advertatur probosissimi illius abusus a summis pontificibus damnati, rudicendi nimirum linguas vernaculas in sacram lithurgiam?“

2. Van-e tudomása arról, hogy a nemrég Debrecenben elhunyt Muresán János érkeztől való lelkész temetése alkalmából Ruttkay Gyula arkimondrita és Papp Gyula lelkész az egész temetési szertartást magyar nyelven szolgáltatták és utóbbi a jelenvolt román papság és intelligencia megbotrányozására dicsőítette az elhunytakat azokat a tényeket, hogy a román könyveket a templomból és iskolából száműzte?

3. Van-e tudomása arról, hogy még az 1913-ik évben Jaczkovics Mihály volt püspöki külhelynök körrendeletet bocsátott ki, a melyben a balázsfalvi érseki egyházmegyétől elszakadt egyházközségek által föntartott iskolákban a magyar nyelvet mint tananyagot rendelte bevezetni és hogy ez a rendelet ma is érvényben van?

4. Van-e tudomása arról, hogy e rendelet alapján a csikszeredai kir. tanfelügyelő ezen iskoláknak a magyar tantervű iskolák közé való törzskönyvezését rendelte el?

5. Van-e tudomása arról, hogy a jelenlegi püspök a román egyházközségek román nyelvű beadványait és fölterjesztéseit visszautasítja és fenyegetés mellett kötelezi, hogy csak magyarul levelezzenek?

Hajlandó-e a legszigorúbb vizsgálatot indítani azok ellen, akik a szeretet és béke helyett a legsoványabb magyar politikát propagálják?

Jankovich Béla dr. kultuszminiszter kijelenti, hogy a fölvetett kérdésben bővebb fölvilágosításokat kell szereznie és csak akkor adhatja meg az érdemleges választ.

Kossuth Ferenc utolsó órái

Allapota ismét súlyosbodott

Kossuth Ferenc az elmúlt éjszakát rendkívül nyugtalanul töltötte el. Éjjeltájban hideg-lelés lepte meg és állapota annyira súlyosbodott, hogy hozzátartozói rögtön Müller Kálmán báróért küldtek. Később a beteg láza emelkedett, reggelfel pedig erősen izzadt. — Ma reggel Kossuth még semmi táplálékot nem vett magához, teljesen letargikusan fekszik ágyában és az öntudatát időnként elveszíti.

Nyolc óra tájban rövid időre elszunnyadt Kossuth, akit az éjszaka láthatóan nagyon megviselt. Reggel kilenc órakor megjelent a betegágyánál Müller Kálmán báró, aki később a következő kommunikét adta ki:

Az éjjelt a helybeli folyamat rosszabbodása által okozott rázó hideg és az utána következő hőemelkedés zavarta meg. Reggel hő izzadás után a láz 37.6 fok, táplálkozás abszolút semmi és ezért a beteg gyöngesége változatlan.

Kossuth Ferenc betegágyánál állandóan ott tartózkodik a felesége és titkára, Pally Sándor dr. Ma szintén nagyon sokan érdeklődtek telefonon és személyesen a nagybeteg állapota iránt.

HIREK

— A király. — Bécsből táviratozzák: Schönbrunnból ma délelőtt csupa jót jelentettek. A király pompásan töltötte az éjszakát, éjjeli nyugalmát köhögés nem zavarta, csak reggel köhögéssel egy keveset, amidőn már ébren volt és ezért a megszokott időnél valamivel korábban kelt fel. Ez a jelentéktelen köhögés arra vezethető vissza, hogy alvás közben fölyülemltet a nyálka, tehát egészen természetes volt és a betegség mulására lehet belőle következtetni. Frissen, jókedvűen kelt fel a király és Kerzl a reggeli vizitnél örömmel konstatahatta, hogy bár tegnaphoz képest a hurutos tünetek nem oszlottak szemlátomást, de a közérzés igen jó, az étvágy még jobb és ő felsége kitűnő erőben van. A király már alig várja az időt, mikor a szabadban fog sétálhatni. Ma reggel szépen süttött a nap és talán már nemsokára a parkba mehet a felség, egyelőre azonban meg kell elégednie azzal, hogy déltájban nyitott ablakoknál a kis csarnokban sétáljon, a mitől tegnap meg volt fosztva a rossz idő miatt.

— Nemesi előnév. A hivatalos lap mai számának közlése szerint a király néhai dr. Gara Leó orvos, Szabolcs vármegyei tiszteletbeli főorvosa következő utódainak: dr. Gara Géza meráni gyakorló orvosnak, Gara Sándor magyar államvasúti főmérnöknek, Gara Alajos és Gara Miklós földbirtokosoknak, végül Gara Zoltánnak, a budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcson részvénytársaság igazgatójának és utódainak magyar nemességük épségbentartásával a „nyiregyházai“ előnevet adományozta.

— Báró Bolfras kitiintetése. Öfelsége, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, a következő kéziratot intézte báró Bolfras gyalogsági tábornokhoz:

Kedves bár Bolfras gyalogsági tábornok! Abból az alkalmából, hogy mint főhadsegédem és katonai irodám főnöke, mindig kitűnő szolgálatával a huszonötödik évet tölti be; különös megelégedésemet nyilvánítom Önnek.

Kelt Bécsben, 1914. évi május 14-én.
FERENC JÓZSEF s. k.

— A debreceni sorozás. A sorozás mai harmadik napján a kétszázon felül jelentkező hadkötelesek közül 19 második korosztálybeli és 51 harmadik korosztálybeli ifjút sorozták be.

— Vilmos császár nem jön el a hadgyakorlatokra. Bécsből táviratozzák: Vilmos császárnak az volt a szándéka, hogy a nagy vezérkarral együtt részt vesz a Nyugatmagyarországon tartandó idegi hadgyakorlaton. A „Zeit“ mai száma közli, hogy a császár másirányú elfoglaltsága miatt nem nézheti végig a hadgyakorlatot.

— A debreceni gyalogezredek harcszerű gyakorlatai. A debreceni 3. honvéd-gyalogezred, a cs. és kir. 39. és 61. gyalogezred második zászlóaljai hadiállományú zászlóaljból alakulva május 16-án, szombaton harcszerű gyakorlatot tartanak Hadháztól keletre. A m. kir. honvédséghez és a cs. és kir. közös hadsereghez tartozó tiszteteket és tisztjelölteket az ezredparacsokhoz ezután hívják meg nézőkül ezekre a gyakorlatokra. Gyülekezés a Hadháztól keletre levő Erőshegyen. Indulás délelőtt 8 óra 51 perckor a Nyiregyháza felé induló vonattal, visszaérkezés a Hadháztól délután 3 óra 4 perckor induló vonattal.

— Czernin gróf bukása. Berlinből jelentik, hogy Czernin gróf bukaresti követünk megbukott s távozása már csak napok kérdése. Czernin kinevezetése nagy izgalmat keltett s ellene heves ostromot indított az ellenzék. Bukása hírére ma illetékes férfiak erősítették meg a képviselőház folyosóján. Vezető budapesti politikusok úgy tudják, hogy Czernin gróf bukaresti pozíciója már február havában megrendült s hogy visszahívása nem történt meg, annak oka az volt, mert kerülni akarták azt a látszatot, mintha az ellenzék ostromának engedtek volna. Czernin gróf — úgy mondják — nem volt képes beváltani a hozzáfűzött reményeket, sőt, a követi állás elfoglalása óta viszonyunk Romániához meglazult. Czernin utódja egy magyar diplomata lesz.

— Házasság. Izsák Adolf endrődi állatorvos tegnap házasságot kötött Feldmann Szerénkével Debrecenben. (Minden külön értesítés helyett.)

— A katonazenekar a gyermeknapokon. A gyermeknapokon a katonazenekar a következő helyen és időben fog játszani: Mindkét nap: d. e. fél 9 órától fél 10 óráig a Jost-féle cukrászda előtt, 10-től 11-ig a Royál-kávéház előtt, 12-től fél 1-ig a Kistemplom mellett, d. u. 3 órától 4 óráig a Jost-féle cukrászda előtt, 5-től 6-ig a Royál-kávéház előtt, fél 7 órától 8 óráig a Kistemplom mellett. — A szünetek alatt a legelső cigány-zenekarok fognak az egyes helyeken játszani és váltják fel a katonazenekart.

— Hatvan millió árviz védelmi célokra. Fővárosi tudósítónk jelenti: A földmivélségi minisztériumban már elkészültek a tervek, amelyek szerint Máramaros, Szatmár, Ugocsa és Bereg vármegyékben a kormány hatvan millió költséggel árvizvédelmi munkálatokat teljesít. 1911-ben és 1912-ben állandóan 400 község volt árvizveszedelemben.

— Halálos anya öléis. Nagykárolyból jelenti tudósítónk: Hanzó Mária tizenkilenc éves domahídi lakos, akit a kórházban ápolnak, alvásközben magához szorította három hetes csecsemőjét. A csecsemő nem jutott levegőhöz és megfulladt.

APOLLO

Ma pénteken, szombaton és vasárnap

7 és 9 órai kezdettel

Mikor a föld megmozdul.

Dráma 3 felvonásban.

Történelmi színhely: **A sanfranciskói földrengés.**

A parasztnábob.

Vígjáték 3 felvonásban.

Pasquier ördöggyűrűje.

Nyaktörő vállalkozás a lánchidon.

A fővárosi gyermeknap.

Grandiózus kísérelő műsor.

Szombaton és vasárnap 3 és 5 óras előadások félhelyárakkal.

— **Henrik porosz herceg mozidramája.** Berlinből jelentik: „Hü szerelem az uszoda medencéjéig” címen új filmet fognak bemutatni a berlini moziban, amelynek Zobelitz Fedor, a hírneves regényíró a szerzője, a hírneves regényíró a szerzője, míg a drámai földolgozás és a rendezés a német császár öccsének, Henrik porosz hercegnek munkája. A herceg vette föl a filmet legutóbbi délamerikai útján a Cap-Trafalgar fedélzetéről. Egy csomó humoros jelenetet örökített meg a hajósok életéből. A filmet külön meglepetésnek szánták a német császárnak és Berlinbe való visszaérkezése után bemutatják neki.

— **Ujabb földrengés.** Cataniából táviratozzák: A geodinamikai intézet igazgatóságának közlése szerint ma délelőtt Lingvagliossában, Randazzóban, Moncóban kétszer egymásután öt, illetve hatodrendű földrengést éreztek. A lakosság nagyon megrémült. A földrengés nem okozott kárt. Az Etna közepén kráteréből folyton füst és hamu tör elő.

— **Vannak-e jogállatok.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Kunitzer Károly ügyvédet elítélték becsületsértésért, mert egy kartársra felszólalására megbotránkozva azt mondta, hogy „vannak jogmarhák, jogbarmok és jogállatok”. Ezért a törvényszék elítélte Kunitzert, aki azonban addig nyújtogatta be a különböző fórumoknál panaszát, míg végre a Kuria jogegységi tanácsa segítségével célt ért, amennyiben a koronaügyészség végzést hozott, hogy közérdek esetén joga van a vádlottnak bizonyítani azt, hogy vannak jogbarmok és jogállatok. Így kilátás van arra, hogy Kunitzer legközelebbi perében tényleg ki fogja mutatni a jogforrásokból, hogy jogállatok is vannak a világon.

— **Az éjjeli őr és a kutyája.** Tóth László 54 éves éjjeli őr az éjszaka a csavargár udvarán járkált, midőn hatalmas buldog kutyája rárontott s felborította. Tóth az esés következtében jobb forgócsontját eltörte. A kórházban ápolják.

Kitüntetve a bécsi, párisi és londoni kiállításokon aranyéremmel és oklevéllel.

CSUZ :: KÖZVÉNY :: REUMA
ellen a legjobb házi szer a híres

KIRÁLY-BALZSAM

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültabb esetekben is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszünteti.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet. Egy nagy üveg ára 2 K teljes használati utasítással. Kapható a feltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ
gyógyszertárban

Kossuth-u. 8. A színház mellett.

Dr. Szöllös Dezső
ügyvéd irodáját

Piacz-utca 59. szám alá
(Steinfeld-házba) helyezte át.

— **Tüntetés Magyarország ellen.** Galacról jelentik: Tegnap este itt is adták a színházban a „Se face zina” magyarellenes darabot. A színház tömve volt. Oly óriási lármát követte az egyes jeleneteket, hogy az utcán járó-kelők is meghallhatták. Színház után „Jos Ungaria!” „Jos Austria!” kiáltózással és román nemzeti dalokat énekelve járta be a diákság és a csöcselék az utcákat. Rendőrség nem avatkozott be. A komoly román elem távoltartotta magát a gyerekes tüntetéstől.

— **A megtagadott helyreigazítás.** Szabadkáról jelentik: A Bácsmegeyi Napló május ötödiki számában „Szemétdomb a város közepén” címen cikket közölt, amelyben a cikkíró elmondja, hogy a város közepén levő Farkas-féle ház telkén valóságos szemétdomb van. A szomszédos lakosság a szemetet rendesen odahordatja s a hatóság mit sem tesz ez ellen. Dr. Bíró Károly udvari tanácsos polgármester helyreigazító nyilatkozatot küldött be a lapnak, amely azonban megtagadta a nyilatkozat közlését. A polgármester ekkor a járásbíróhoz fordult, amely azonban a helyreigazító panaszt elutasította. Dr. Bíró Károly felekezéssel élt a járásbíró ítélete ellen, a törvényszék helyt adott a főbebezésnek és a Bácsmegeyi Naplót kötelezte a helyreigazító nyilatkozat közlésére.

— **Működik a fokos.** Tegnap este a Fancsikára vezető uton Kiss Lajos két társával megtámadta Kiss Mihály 24 éves földművest. Kiss Lajos a fokosával háromszor sújtott rá a földművesre, aki husz napig tartó sérülést szenvedett. A verekedő legényeket a csendőrség feljelentette a debreceni büntetőjárásbírósnál.

— **Bedőlt templom.** Nyiregyházáról írják: A nyiregyházi zsidó kistemplom, amely régi épület és műtörténeti becsé is van, tegnap összedőlt. A veszedelem hirtelen jött és nemcsak az épület felső része, hanem az alapépítményei is megrongálódtak. Emberéletben nem esett kár, mert a baleset idején a templomban nem tartózkodott senki, csak a templom körül játszódtak iskolásgyermekek, akiknek azonban az ijedségen kívül semmi bajuk nem történt.

— **Százezer dollárt követelnek Carusótól egy tört szívért.** Newyorkból táviratozzák: Az idén már úgy látszott, hogy Caruso botrány nélkül fogja befejezni a szezon. A newyorki farsang elmaradhatatlan attrakciója évről-évre egy-egy szerelmi affér, melynek központjában a nagy tenorista áll. A most zárult szezonban Caruso kizárólag a lapok színházi rovatában szerepelt, csak az utolsó héten, éppen búcsúünnepére napján, jelent meg az első oldalon s megint egy nő feljelentésével kapcsolatban. Mrs. Mildred Meffert, feltűnő szép newyorki özvegy százezer dollár kártérítésért pöröli Carusót, mint a hivatalos beadványban kifejezi, „tört szívért kárpótlásul”. — „A lady egy egész csomó levelet mellékel, melyben a nagy énekes bámulatos rossz angolsággal vágyódik utána és magát „Baby”-nek és „Bambino”-nak írja alá.

— **Tennis-raketteket** szakszerűen javít és huruz Mentze Henrik Piac-u. 38. szám.

— **Elegáns kalap,** nyakkendő és fehérnemű újdonságok kaphatók Frank Testvéreknél, a vármegyeháza mellett.

— **Mikor a napszámos operál.** Szücs Gábor városi szegényházi ápoló fején egy zsir-daganat képződött. Az öreg ember nem akart orvoshoz menni, hanem elhívta egyik napszámos ismerősét, akivel leoperáltatta a dagadatot. A műtét után nem érzett fájdalmat, ma azonban hirtelen rosszullet, úgy hogy a mentőkkel kellett a városi kórházba vinni. Az orvosok agyvérőmlést konstataáltak Szücsnél, akinek válságosra fordult az állapota.

— **Angol tennis-rakettek,** lapdák és teljes tennis-felszerelésekből a legnagyobb választék Mentze Henriknél, Piac-u. 38. szám.

— **Halálozások.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban ma a következő halálozásokot jelentették be: Szabó Irén ref. 21 hónapos, Hermann Béla r. k. 10 napos, Molnár Márton r. k. 13 hónapos, Tiba Gáborné ref. 38 éves, verkoci Budaházy Albert ref. 71 éves.

Valódi brünni szövetek

az 1914. évi tavaszi és nyári időnyre

Egy szelvény	1 szelvény 7 kor.
3. 10 m. hosszú	1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához	1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág, és mellény)	1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak	1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K-ért, színtűgy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkarnit, női kosztüm szöveteket stb. gyári áron káld, mint megbízható és szelíd cég mindenütt ismert posztógyár, raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetüzletét közvetlen Siegel-Imhof céggel, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékeny. Szabott, legelőcsőbb árak. Óriási választék. Mintánál, ügyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **Miklóssy püspök rágalmazási pöre.** — Sátoraljai helyről jelentik: A sátoraljai helyi büntető járásbíró május huszadikára tüzte ki a Miklóssy István hajdudorogi görög katolikus püspök ellen rágalmazás vétsége miatt indított bűnpör tárgyalását. Miklóssy püspök három évvel ezelőtt Székely Elekről, Sátoraljai hely polgármesteréről a város képviselőtestületének az ülésén nyilvánosan azt mondotta, hogy okirat hamisítás miatt mozdították el a hivatalából. Miklóssy püspök ez által azt akarta megakadályozni, hogy Székely Elek Meczner Gyula főispán ne ültethesse vissza újra a polgármesteri székbe, a mi azonban azóta tényleg be is következett. Székely Elek akkor feljelentést tett Miklóssy István ellen rágalmazás vétsége miatt és ez a rágalmazási pör egész mostanáig húzódott, míg most végre a főrendiház kiadta a püspököt, felfüggesztvén mentelmi jogát. A járásbíró tárgyalás elé az egész vármegyében óriási érdeklődéssel néznek. A tárgyaláson Miklóssy püspököt Buza Béla dr. ügyvéd fogja védeni.

§ **Caillauxné pöre.** Párisból táviratozzák: Boucard vizsgálóbíró legutóbb befejezte Caillauxné ügyében a vizsgálatot és átküldte

Sirolin "Roche"

ezerszeresen bevált

tüdőhurutok ellen

friss és idült

köhöges, hörghurutnál
tüdőgyulladások után.

Egészséges tüdők erős étvágy óvszer a
tüdővész ellen.

Vélemény 1916. május 15.
 Kézirat a Kereskedelmi és
 Pénzügyminisztériumtól

1914 május 15.

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

7

az iratokat az ügyészséghez. Az ügyészségben Lescouvé köztársasági ügyésznek osztották ki az iratokat, aki a megfelelő formalitások között átvette az iratsomót. Ha valamilyen váratlan esemény nem jön közbe, úgy az ügy júniusban kerül esküdtek elé.

§ A szülő gondatlansága. Gulyás Mihályné, egy debreceni gazdálkodó felesége a szobájában egy csuporban sziros szódát hagyott könnyen hozzáférhető helyen. Másfél esztendő fiacskája megitta a mérges folyadékot és néhány napi kínlás után meghalt. A debreceni törvényszék ma 8 napi fogházra ítélte a gondatlan anyát.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde	
Magyar hitel	794.-
Osztrák hitel	608.50
4 százalékos koronajáradék	80.65
Allamvasút	69.-
Jelzálogbank	401.50
Himamurányl	635.25
Salgótarjáni	692.-
Közuti vasút	650.-

Magánleszámtólási kamatláb	
Bécs	3 7/10%
Berlin	2 2/3%
London	1 3/4%

Budapesti gabonátőzsde	
Strasser és Könyg debreceni bizományos távirati jelentése.	
Buza 1914. április	13.81
" májusra	12.23
" októberre	12.23
Rozs áprilisra	9.99
" októberre	9.99
Zab áprilisra	8.19
" októberre	7.38
Tengeri 1914. évi máj. jul.	7.51

Készaru szilárd.

A sertéskereskedelmi telep. Debrecen város közigazgatási bizottságának ülésén fölmerült indítvány nyomán a tanács kimondta, hogy a sertéskereskedelmi központ kérdésével foglalkozni kíván és ezért most ankétot hív egybe, amelyre Medgyaszay Miklós tanácsnok a következő meghívót bocsátotta ki: „Debrecen sz. kir. város tanácsának megbízásából és képviselőletének tisztelettel meghívom a f. év május 17-én délelőtt 10 órakor a városháza közgyűlési nagy termében a Debrecenben létesítendő sertéskereskedelmi telep ügyében megtartandó előértekezletre. Napirend: 1. A létesítendő sertéskereskedelmi telep állategészségügyi, állatkereskedelmi és közgazdasági szempontjai. Előadó: Reitz János kir. főállatorvos, 2. Indítványok”.

Elmaradt sertésvásár. A mezőrendőrkapitányság közli: A VIII. állategészségügyi körzetben fellépett ragadós száj- és körömfájás miatt május hó 18-án a sertésvásárt nem tartják meg, a keddi baromvásár ellenben meg fog tartatni.

75,000 óra

a balkáni háboru miatt kénytelen vagyok 75,000 drb imit. ezüst órát, kitűnő 36 órás anker-remontoir művel rubinban futó, amelyek Törökországba voltak szárvna, igen olcsón eladni:

1 drb	K 3.-
2 drb	K 5.50
5 drb	K 13.50

Öt évi írásbeli jótállás. Rizikómentes. Cseré megengedve vagy pénz visszaküldés utánvétellel.

Uhren Centrale, H. Hochhäuser Muszyna, Gal. 3.

MIELŐTT ::: SZŐLŐVESSZÓT, SZŐLŐOLTVÁNYT — BORT —

gyümölcs- és diszfát

vásárolna, a saját érdekében kérje legújabb képes útjegyzékünket, mely mindenkre nézve sok hasznos tudnivalót tartalmaz. — Pontos cím:

SZÜCS SÁNDOR FIA

szőlőoltványtelep és bortermelő részvénytársaság

BIHARDIÓSZEG.

ARANYÉREM WIEN 1912.

Ideggyöngye férfiak

egészségük helyreállítását előmozdítják, ha

Evaton-tablettákat

használnak. — Kérje az orvosi vélemények gyűjteményét. Próba K 4.20, fél dohoz K 10.-, egész dohoz K 18.- utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében. Cím:

ST. MARKUS-APOTHEKE

FABRIK PHARM. SPEZIALPRÄPARATE

WIEN, III., HAUPTSTRASSE 130.

Raktárak: Török József Budapest, VI., Király-utca 12, Hunnia-gyógyszertár Budapest, VII., Erzsébet-körut 56.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

CZÉG

DEBRECZEN,
Kistemplombazár

Ajánlja a tavaszi idényre érkezett
::: újdonságait. :::

Női csatím helmék, Seiymek, Crepe és ramageokban
! Nagy választék! ! Olcsó árak!

DEBRECZENI BUTORKÉSZÍTŐ
ASZTALOSOK SZÖVETEEZETÉNEK

BUTORRAKTÁRA

Debreczen, Plac-utca 26—28. sz.

Az új városi bérház
fényesen berendezett
szuterénhelyiségekben.

Minden izlésnek megfelelő butorok!

Szolid árak!

Kedvező fizetési feltételek!

TELEFON: 968.

az elasztikus
PALMA
cipősarok

figyelje
meg
TARTÓSSÁGÁT

MEGHODÍTOTTUK A VILÁGOT!

GEREBEN BELA ANDRÁSSY-UT. 1.

3800 bolgár

100 évnél idősebb!

E balkán nép keménysége és ezen magas életkorának teljes erőben való elérése titka: a

„YOGHURT.” Ez egy tejből készülő, rendkívül táperjítő étel, mely a szervezetre csodálatos erősítő és és gyógyító hatással van; nagyon egyszerű a készítési módja, amellel roppant olcsó, mert házilag előállítható tiszta tejből. — Irjon azonnal egy levelezőlapot BAUMANN tejgazdaságra. Nagyszobon 5 címre és ingyen kapja meg a „A YOGHURT jelentősége mint táp- és gyógyszer” című írtet. — Azonkívül kap 5 phiola „Baumann-féle YOGHURT-ferment”-et (elegendő 5 liter Yoghurt előállítására) és utasítást a bolgár Yoghurt készítéséhez, ha 1 K 60 fillért is beküld bélyegeken vagy postautalványon.

Dr. Sztankay Aba gyógyszerháza a Nádorhoz

DEBRECZEN, ATTILA-TÉR.

Ajánlja saját találmányú, kitűnő készítményeit.

DR. SZTANKAY-FÉLE

HONTHIN-TABLETTA

Legmakacsabb hasmenést gyógyítja. Egyedüli gyógyszer, melyet élő magyar gyógyszerész állított elő s melyet a magas kormány hivatalos gyógyszerként. Egy dohoz ára K 1.20.

Mindkét gyógyszer kapható a monarchia nagyobb gyógyszerházaiban s a készítőnél Debreczen, Szentanna-utca—Attila-téri NÁDOR gyógyszerházaiban.

Legjobb hashajtó DR. SZTANKAY ABA

EULAXANS-TABLETTAI

Fájdalommentes székletet idéz elő. Hascikarás sósom lép fel. Az étvágyat nem rontja. Használata takarékos, amennyiben egy szem teljesen elegendő a széklet előidőzésére.

Egy tubus ára K 1.20.

APRÓ HIRDETÉSEK

10 szög 50 fillér, azonnal minden szög 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 L.

Vasárnap betűből szedett minden szög 10 fillér. Apró hirdetések előre fizetendők.

Videkről
apróhirdetéseket legelőszerebb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben csatolandó.

Jeligés leveleket
csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

Kiadó
hivatalunkban a jeligés levelek délelőtt 10—12 óráig adatnak ki. 706

A Debreczeni Független Ujság
telefon száma: Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

Levelezés
Jeligés levélről a hirdetés száma is kéréstik.

Független,
szép, fiatal orosz hölgy 150.000 korona hozomány — később még nagyobb örökség — azonnal férjhez menni hajón. Vagyon, vallás mellékes, de csakis komoly ajánlatokra válaszol „Hymen”, Berlin, Elisabethstrasse 66.

Nagyvárdról
levél van. I never forget you cimem.

Lakás
Kiadó
olcsó lakások (árnyas kert-udvar) azonnal, Bolt iroda. Csapó-utca 19.

Kiadó
azonnal 3 szobás kerti lakás mellékkeliségekkel, árnyas parkkal, konyhakerttel a Szechenyi-kertben. Nyaralásra kiválóan alkalmas. Bővebbet Fémipari szakiskola.

Nyaralásra
kiválóan alkalmas 3 szobás lakás a Szechenyi-kertben azonnal kiadó. Bővebbet Fémipari szakiskola.

Különte

Poloskairtást
NÁNÁSSY ISTVÁN
legsikeresebben végzi a Mav. vasutak poloska és féregirtója. Kérem 849. számú telefonon felhívni. Évi kezelést és megvizsgálásokat is végez. Levélbeli megrendeléseket kérem. Fa-zekas Mihály-utca 4 és Postakert Gyár-utca 6.

Hölgyeim!
Egyszeri próba meggyőzi, hogy szeplőt, májtól, pattanást, vimmedlit, minden bőrruhságot az országhírű ártalmatlan Matild-arckenocs, krém és szappan okvetlen elmulasztja. Ha nem, árát minden kibeszélés nélkül visszaadom. Semmi rizikó, próbálja meg. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogeriában. Főraktárak: Jóna és Jóna és Tóth Béla utóda Kubek Tisza-palota. 2736

Butorkiárásítás!

A Debreczeni Kereskedelmi Részvénytársaság

Csapó-utca 4. sz. alatti
emeleti butorcarnokában lévő összes butorok üzlet megszüntetés folytán kiárásítatnak.

Kaphatók: teljes ebédlő- és hőlészobaberendezések, uriszobagarnitúrák, íróasztalok és más egyéb butorok, valamint egyes butordarabok is.

Kedvező fizetési feltételek!
Rendkívül olcsó árak.
Nyitva: reggel 8-tól este 7 óráig.

Adás-vétel

Eladó
jó karban lévő tornyos vaskonyha. Pacsirta-u. 47. sz. a.

Zöld lucerna
ölenként 5 filléért kapható. Ifj. Csengeri Ignác, Hatvan-utca.

200 holdas vésmentes, egészséges
jó legelő kiadó Püspök-ladány határában. Nyári legeltetésre elfogadók 100 darab marhát, esetleg 600 darab birkát. Bővebbet Szégyál Szigmondnál Debreczen.

Üzlet

TELI
holmik elrakásához naftalin, terpentín, rovarpor, dohánypor kapható a Deutscha üzletekben.

SZEDEDI PAPHISA-
különlegességek óriási raktára LINDENFELD J. JENŐ fűszer- és gyarmat-áru nagykereskedésében pénzügyi palota. Telefon 79. sz.

Szappan főzéshez
legerősebb maró szóda kapható Félegyházy Jánosnál.

Falusy Károly
polgári és katonai cipész Debreczen, Csapó-u. 41.

Készíték mindenféle sportcipőket, valamint orthopéd cipőket fűzős és nyomorék lábakra. Raktáron tartok műhelyemben készült legjobb minőségű férfi-, női és gyermekcipőket.

KÖLCSÖN

sorsjegyekre, értékpapírokra és I-rendű vidéki takarékpénztári részvényekre
Konvertáltjelszógra 140 K
Hazai sorsjegyre . . . 90
Osztr. vörös keresztj. 40
Olaszvörös keresztj. 33
Erzsébet sorsjegyre . . 7
Jósziv . . . 10
Bazilika . . . 20
Magy. vörös keresztj. 22
A kölcsön apró részletekben törleszhető. Ha sorsjegyet bárhol zálogban vannak, úgy a letét-nyel beküldése ellenében a kölcsönt a fenti összegre fölemeljük. Részletfizetésre vásárolt, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltjuk és rájuk fenti kölcsönt adjuk.

A Debreczeni Kézizálog Kölcsön-intézet Részv.-Társ. bankosziálya SIMONFFY-UTCZA 13. SZÁM. Telefon 298. Alapítási év 1878.

Szőlő- és gyümölcs-betegségek, valamint rovarok, hernyók, zöld- és patzsetvek ellen való védekezésre ajánlom az állami ellenőrzés mellett készített

KÉNMEZSLÉT

(CALIFORNIAI LÉ)

szavatolt 23 B fokú, az összes gombabetegségek, mint: Monilia sümör, fusiládium, pöszmete lisztharmatja ellen, mely szer eddig sok más szerek között a leghatásosabbnak bizonyult.

ÁRAK:	1 liter üveggel	K 50
	4 kiló kannával	K 200
	25 kilós üveg, üveggel együtt	K 700
	50 kilós ballon, ballonnal együtt	K 1800
	100 kilós hordó, hordóval együtt	K 3200
	200 kg. hordó, hordóval együtt 100 kg. á	K 6000
	Rézkénpor Dr. Aschenbrandt-féle 100 kg.	K 4800
	Bordópor Dr. Aschenbrandt-féle 100 kg.	K 6600
	Forhin legjobb peronospora elleni szer, 2, 5, 10, 25 kilós dobozokban	K 100, 200 kg. hordóban
	Xenmáj 100 kilós ladánál	K 90
	kimérve	K 64
	Bagol szőlőmoly ellen 1 kiló 100 liter vízhez	K 5
	Nitroin-quassia kivonat gyümölcsfák permektézésére 25 grmos tubus 25 liter vízhez elég	K 170
	Egyneved kilós doboz 250 liter vízhez	K 320
	Ichneumon rózsaszatvekek ellen, 1 doboz	K 110
	Uraniazöld almamoly ellen.	

Bármely más növényi vagy állati kártévő elleni védekezésnél szívesen szolgálok szakosított utbaigazítással avagy felvilágosítással s minden egyes esetben a legmegfelelőbb védekező szer ajánlhatom.

Kontsek Géza

fűszer és nagykereskedése Kossuth-u. 15.

SZÖVET-MARADÉKOKAT
melyek nálam felhalmozódtak, áron alul, óriási árengedménnyel adok el.
Ezen szövet-maradékok elegendők teljes ferd-öltönyekre, nadrágokra, palatőkre, női kiegészítőkre, aljakra stb.
Kérlek maradékok elvételére ferd- és női ruháidból, melyeket ingyen és bérmentve kiad:
KARL KASPER
postafiókja. IZSÁKUTCA 42A.

Üzemnagytobbitás folytán nyomással:

1000 színes jóminőségű boríték	K 360
1000 finom fehér boríték	600
1000 félvü üzleti levélpapír	700
1000 színes levelező-lap	520

Egyéb nyomtatvány is elegáns, modern kivitelben, hasonló olcsó árak mellett

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 49.

TELEFONSZÁM 632. **HALMÁGYI** TELEFONSZÁM 632.
NŐI ÉS LEÁNYFELÖLTŐK NAGYÁRUHÁZA DEBRECZEN, PIAC-U. 32. (VOLT SZEDLÁK-HÁZ.)
Állandóan dús választék:
Selyem, Grenadin és Broche, valamint Gummi, Impregnált és Lüsster köpenyekben.
Eponge costum legujabb 35— kor-tól. **Crepp bluz njdonság reklámár 350 K-tól.**
Eponge és vászonalj 6-90 kor-tól. **Crepp és Cretton pongyola 10— K-tól.**
Selyem costumok, alkalmi és utcai ruhák, felöltőkben. Eredeti párisi és berlini modellek.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A földmívelésügyi magy. kir. Miniszter ur-nak 1914. évi április hó 28-án 22652/IX-1. szám alatt kelt rendelete alapján, a debreczeni magy. kir. gazdasági akadémiánál létesítendő tanári lakás építési munkáinak vállalati uton való végrehajtásának biztosítására az 1914. évi június hó 5. napjának délelőtt 10 (tíz) órájára az alábbi feltételekkel a debreczeni magy. kir. államépítészeti hivatalban tartandó zárt írásbeli ajánlati versenytárgyalás hirdetik, melyen az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

1. A versenytárgyalásnál, vállalatba adásnál és a munka végrehajtásánál az 55600—907. számú keresk. magy. kir. miniszteri rendelettel kiadott „Közszállítási szabályzat” határozmányai a mértékadók és az ajánlattevőkre kötelezők.

2. Az ajánlat csak az össz munkára a már meglévő tanári lakásokkal teljesen megegyező módon és kivételben tehető.

3. Az ajánlat csak a kiírt hivatal által kibocsájtott ajánlati és költségvetési úrlapon tehető, melybe köbméterenkénti ajánlott egységár, illetve az ajánlat végösszege számokkal és betűkkel világosan kiírandó.

4. Az ajánlattevők kötelesek az ajánlati össze 5 (öt) %-át készpénzben, vagy biztosítékképes értékpapírokban a debreczeni kir. adóhivatalnál a jelen hirdetmény függvényében és tárgyára való hivatkozással előzetesen letenni és az ennek megtörténtét igazoló letéti nyugtát vagy ennek közjegyzőileg hitelesített másolatát az ajánlatához csatolni. Készpénz vagy értékpapír az ajánlatához nem csatolható.

5. Az ajánlatok pecséttel lezárt sértetlen borítékban adandók be a következő felirattal: „Ajánlat az 555. szám alatt kiírt gazdasági akadémián építendő tanári lakás építési munkájára”.

6. Az ajánlatok legkésőbbben az 1914. évi június hó 5 ik napjának délelőtt 10 órájáig a debreczeni államépítészeti hivatalnál közvetlenül vagy posta útján nyújtandók be, mikor is az ajánlatok felbontatnak.

7. Csak a fentiek szerint kiállított és benyújtott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni; elkésve vagy táviratilag érkezettek kizárásával.

8. Az ajánlatok benyújtásától számított 45 napig az összes ajánlattevők kötelezettségben állanak.

9. A kiírt munkákra vonatkozó művelet a debreczeni magy. kir. államépítészeti hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthető, ahol és amikor a szükséges úrlapok ivenként 50 (ötven) filléért megszerezhetők.

10. A kiírt hatóság részére kikötetik azon jog, hogy az ajánlatok között az ajánlati összegre tekintet nélkül szabadon választhasson, vagy hogy esetleg az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

11. A hivattalal eddig még összeállítottakban nem állott vállalkozók tartoznak ugy a megbizhatóságukat igazoló, az illetékes kereskedelmi és iparkamara által kiállított, mint a kiírt munkák végzésének jogosultságára vonatkozó törvényeszerű képességét igazoló bizonyítványt már ajánlatukhoz csatolni.

Debreczen, 1914. évi május hó 9-én.

A debreczeni államépítészeti hivatal.

A hivatal főnöke: Keleti, kir. műszaki tanácsos.

!! Kartelen kívül !!

MEZŐ ÁRMIN

éplétfá, deszka és cserépkereskedése Wesselenyi-tér 6. szám alatt. (Berta-gözmalom.) — Kolarit-fedőlemez kizárólagos egyed. árusítása. — Kartelen kívül, tehát olcsó árak. Mindenkinék saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezzze be.